

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

<p>Szerkesztőség: hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő N.-Péterfia utca 348 szám.</p>	<p>Megjelen havonként háromszor, 5-en, 15-én és 25-én egy, illetőleg másfél iven. Előfizetési ár egész évre 4 frt., félévre 2 frt., Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt., 200 szóig 2 frt., a másodszori hirdetésnél 100 szóig 80 kr. harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.</p>	<p>Kiadó hivatal: hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden közlemény és küldemény inté- zendő. Kis-Mester utca 1382.</p>
--	---	--

Mikép lehet arról, hogy Krisztus a halálból valósággal feltámadott, az ujszövetség a felőli bizonyágtételeiből meggyőződünk?

(Folytatás.)

Azon kérdés tárgyában, hogy vajjon a János apostol műve-e a 4-dik evangéliom vagy nem az, csak a következőket jegyzem meg. Azok, a kik a negyedik evangéliomot nem tartják a János apostol művének, úgy szeretik feltüntetni a dolgot, hogy ők azt a tételt, hogy a 4-ik evangéliom nem származhatott János apostoltól, kétségen kívülé tették. De győzedelmi örömüknek közepette megfúvták már a hátrálót. Ime egy példa. Midőn egy évtizeddel ezelőtt a Hilgenfeld Bevezetése az ujszövetségbe megjelent, a Hilgenfeld egyik kitünőbb értelemtársa Holtzmann, egy tudományos theologiai lapban ama megjelent munkára vonatkozó értesítése alkalmával, helyeselte a Hilgenfeld azon eljárását, miszerint azt, hogy a negyedik evangéliom nem származhatott János apostoltól, főképen azon érvre támasztotta, mely a negyedik evangéliomnak gnostikus jellemű voltából vétetett. Mert ha, legalább a Holtzmann ítélete szerint, ez az érv a János ellenes itészek legnyomatékosabb érve, akkor, tekintettel arra, hogy ezzel az érveléssel a János apostoltól lett származást vitató orthodoxok könnyen megtudnak birkózni, amaz ellenes itészek összes érveinek sulya sem tekinthető már egyelőre sem megbírhatalannak. Maga az a tétel, a melyből a 4-dik evangéliomnak János apostoltól lett származását vitatók ki szoktak indulni, oly erős álláspontot képez, a melyből őket az ellenkező nézetűek egyáltalában nem tudják kiverni. Ama kiinduló pontul szolgáló tétel ez: a negyedik evangéliom szerzője, az általa előadott események szemtanújaul mutatja be magát, mikor azt mondja evangéliumában az 1-ső rész 14. versében, „láttuk az ő dicsőségét;“ a 19-dik rész 35. versében pedig „a ki látta, az tett bizonyágot s bizonyágtétele igaz; és az tudja, hogy igazat mond.“ — A János ellenes itészek, jól ismervén ama kiinduló pontul szolgáló tételnek nagy horderejét, egyáltalában nem ismerik el, hogy a 4-dik evangéliom szerzője szemtanunak kívánja magát tétetni, mert azt mondják, hogy 1: 14-ben nem saját tapasztalatáról szól az evangélista, hanem az általános keresztyéni öntudatot fejezi ki (igy „látták a régibbek, az első ker. nemzedékbéliek, tehát ha azok látták, láttuk mi hívők); 19,35-ben pedig nem

önmagáról mondja az evangélista, hogy látta és bizonyágot tett, hanem egy más, előttünk ismeretlen egyénről, a kinek mint szemtanunak bizonyágtételére alapította ő előadásait. De a János ellenes itészek magyarázata mind a két helyre nézve hibás. Mert e szavakban „láttuk az ő dicsőségét“ épen úgy szól az evangélista, mint közönséges első levele kezdetén, e tételben „a mi vala eleitől fogva, a mit hallottunk, a mit láttunk szemünkkel, a mit szemléltünk, a mit tapintottunk kezeinkkel, az élet igéjére nézve: azt hirdetjük.“ Már valamint itt nem általában minden hívőről (a régibbekről, első nemzedékbéliekről) mondja a szerző ezt: „hallottuk, láttuk,“ t. i. hanem csak azokról, a kiktől ezt „hirdetjük“ azaz, csak hithirdető társairól és magáról, úgy evangélioma 1: 14-ben ugyanezekről mondja e szót „láttuk,“ úgy hogy másokon kívül önmagát is befoglalta a „láttuk“ szóba. — A 19-dik rész 35-dik versében pedig, mint az egybefüggés határozottan mutatja, ugyanazon személyről mondja az evangélista ezt „és az tudja, hogy igazat mond,“ a kirtől előbb ezt „látta, bizonyágot tett s bizonyágtétele igaz.“ Ugy de ezt „és az tudja hogy igazat mond,“ senkiről sem mondhatta csak magáról; mivel senki sem szokta a másik ember állításainak vagy bizonyágtételének igazolására azt mondani, hogy „az tudja, hogy igaz van,“ mivel ezen mondat igazolásul nem szolgálna. — Mindenki csak önmagára nézve szokott így szólani „én érzem, tudom, hogy igazat mondtam.“ Így tehát az evangélista is csak önmagáról mondta azt, mikép tudja, hogy igazat mond, s így tehát azt is, hogy „látta, bizonyágot tett s bizonyágtétele igaz.“ Már ama kiinduló pontul szolgáló tételből átmenvén azon mozzanatok vizsgálására, a melyeket a nevé elhallgatott szerző kilétének felfedésére nézve, maga az evangéliom elibünk ad, azok nyomán arra az eredményre jut az orthodox nyomozódó, hogy a negyedik evangéliom szerzője János apostol. Majd ezen meggyőződését még erősebbé teszi a kultának bizonyágtételének vizsgálása által. Kezdi a vizsgálatot azon időponton, a 2-ik század vége felé, a hol a 4-dik evangéliomot már általában a János apostol műveül használták. Majd lefelé, a század kezdete felé menvén, azon nyomokat vizsgálja, melyek bizonyágot tesznek legalább arról, hogy az evangéliom használatban volt. Ezen nyomokat levezeti a 2-dik század első negyedéig. Akkor méltatja azt a körülményt, hogy a 4-dik evangéliom iratása idejében a közlekedési eszközök nem olyanok voltak a milyenek ma; akkor nem volt távsürgöny, a melynek útján egy nevezetes munka megjelenéséről

az egész művelt világ csakhamar értesíthetett volna; nem volt könyvnyomda, melynek segítségével a közzé teendő munka néhány hó lefolyása alatt ezer meg ezer példányban sokszoroztathatott volna; nem voltak vasutak, melyeken a használatra elkészített könyv mindenfelé szét-hordathatott s ekép a közhasználatnak csakhamar átadathatott volna. Akkor évek sora járhatott le, lehet evtizedek teltek el, míg az irodalmi munka, főkép a névtelen, közhasználatba átmehetett. Ezt tehát meggondolván az orthodox nyomozódó, ugy hiszi jogosultan jár el, ha a 4-dik evangyéliom származási korát még azon időpontnál is régebbre teszi, a mely időpontban már van nyoma annak, hogy az evangyéliom használtatott; t. i. a 2-dik század legelső, vagy az első század legutolsó éveire teszi. Majd ezt a kérdést intézi a János ellenes ítésez elé. Bizonyos, hogy a 4-dik evangyéliom iratása idejében, a három első evangyéliom már nagy tekintélyben állott a keresztyének előtt; te szerinted pedig, óh János ellenes ítésez atyánkfia, a 4-dik evangyéliom nem csak a Jézus utolsó vacsorája és kivégeztetése napjának kimutatására nézve, hanem a Jézus Krisztus személyének, tudománya tartalmának, tanítási módjának, messiási munkálkodási körének, benne a messiási öntudat és másokban az ő messiássága felőli hit fejlődésének ismertetésére nézve, épen ellenkezik a 3 első evangyéliommal; vajjon hogy mert egy ismeretlen s minden tekintély nélküli szerző, a tekintélyes evangyéliomokkal szemben épen ellenkező tanításával fellépni? mikép remélhetve azt, hogy előadásai ama tekintélyek ellenében hitelt nyernek? És viszont hogy eshetett az, hogy a keresztyén egyház ama névtelen munka előadásainak csakugyan hitelt adott, nagyobb mint a három első evangyéliomnak? E kérdésre a János ellenes ítésez nem tud kielégítő feleletet adni, de tud az, a ki a 4-ik evangyéliomot a János művének tartja. Szerinte az evangyéliom meg nem nevezett szerzője bizton remélhetette a hitelnyerést azon öntudatban, hogy ő János apostol, mivel remélhetette, hogy a személye felőli ismeret következtében azon apró mozzanatokból, melyek munkájában a szerzőre vonatkoznak, felfogják a műve olvasói fedezni a szerző kilétét; és az olvasók csakugyan fel is fedezték, hogy a munka szerzője nem más, mint János apostol; a ki jól ismerte mesterét, a kinek mondhatni kebel barátja volt; a kinek előadása épen azért teljes hitelt érdemel. Így ver az orthodox exegeta kebelében, az a felőli meggyőződés, hogy a negyedik evangyéliomot János apostol írta, oly erős gyökeret, melyet az ellenkező nézetűek érvelései sohasem lesznek képesek kitépni.

Mint hogy azonban az a felett folytatott tudományos harc, hogy a három első evangyéliom honnan meritette előadásait, és vajjon a negyedik evangyéliom a János apostol műve-e vagy nem az, nem csak hogy bevégezve nincs az e tárggyal foglalkozó hittudósok között, sőt inkább teljes erejében áll; mint hogy arra nézve, hogy az ellentétes nézetűek közül melyik félnek van igaza, most még sub judice lis est: azért én, az a feletti nyomozódásban, hogy mikép lehet az ujszövetségbeli előadásokból igazolni azt, hogy a Krisztus feltámadása valóságos történeti tény, az evangyéliomok előadásaira egyáltalában nem hivatkozom. Azokon kívül is van alapunk, a melyre, ugy hiszem teljes biztonszággal lehet támaszkodnunk. De nem veszek adatokat az apostolok cselekedeiről írott könyvből sem, tudván hogy azt a

Krisztus feltámadásának tagadói az apostolokénál később kor termékének tartják.

(Folyt. köv.)

New-Yorkban egy hittanár beiktatásának ünnepélye.

A lelkész és működése. Székfoglaló beszéd. Tartotta Dr. Hastings S. Tamás.

(Folytatás.)

Ha azt vetné ellen valaki, hogy igazi alázatosság, ez a törzs erény, csak önismeret folytán művelhető, — a felelet könnyű. Az alázatosság nem egészen önmagunkra való figyelésből, hanem azon vágyakozás folytán jön létre, melyben az én elvész és „Isten minden mindenekben.“ A ker. biographiában azok legjobb és legalázatosabb lelkek, kik legtöbbet néztek fel és legjobban elmerültek Istenben. Az ének ismerete a bünösnek és töredékesnek ismerete: Isten ismerete a tökéletesnek és célzottnak ismerete.

Minta, motivum, ihletés és erő, mind Istenben vannak és nem az ében. A jellemnek a végtelenben kell gyökeresnie, növekedésében nem táplálkozhatik önmagából, sem önmagát fen nem tarthatja. Önfelemelés kérdesen kívül áll szellemi tekintetben ép ugy, mint fizikai tekintetben: abba kell fogózkodnunk, a mi kívülöttünk és felettünk van, ha feljebb akarunk emelkedni. Goethe mondja: „Halj meg és légy. Mert mig ez meg nem történik, csak háborgatott vendég vagy a komor földön.“ Pál a legerőteljesebb módon szól: Élek pedig többé nem én, hanem él én bennem a Krisztus. Önzés, hiúság, önhittség s az egoismus minden finom árnyalatai végzetesek a lelkészi hatalomra nézve. Minden emberek fölött a ker. lelkésznek van szüksége a jellem azon magas és finom minőségére, mely csak azon agynak és szívnek lesz sajátjává, mely ment az éntől és el van telve és meg van igézve Krisztus által.

3. A ker. lelkész jelleméről mondottak után következik, hogy tételemnek a lelkészi működéshez való viszonyáról szóljak.

A ker. lelkész. Ebben az összetételben a következő elemek foglaltatnak: az ember, a tanuló, a hitszónok, a pásztor. Az emberről szözlottam a lelkész jellemét tárgyalván, de van egy előzetes dolog a mi ide tartozik. Lelkesedés — nem csupán érzelmi és fellobbanó, hanem mély, elven alapuló lelkesedés — az a mi szükséges minden jó és nagy munkához, — és senkinek sincs erre nagyobb szüksége, mint a lelkésznek, mint tanulóknak, hitszónoknak és pásztoroknak. Az embernek Krisztusba kell rejtőznie, hogy megtalálja és érezze az emberiség iránti lelkesedést; nem találhatod azt meg sem kifelé sem befelé, hanem csak felfelé való tekintés által. Az nem jó az emberi szükség és nyomor kiáltására, sem a hideg logikus okoskodásból, sem a nyugodt, higgadt gondolkodásból, nem, nem! ez a magasztos lelkesedés csak akkor jó, mikor Jézus Krisztus keresztyje alatt állasz, mert minden magasság között a Kalvária a legmagasabb, az a legtiszteletkeltőbb és leglélekemelőbb pont az ég alatt. Ott látod a két végtelenséget, az isteni szeretetet és emberi szükségét. — Ott látható Isten és az ember a maga valóságában, Isten a maga szentségében és könyörüle-

tességében — az ember rettenetes bűnében és veszedelmében. — Nem humanitarius érzélgősséget nyerünk eként, hanem határozott elven nyugvó lelkesedést. És az ily lelkesedés sohasem fog kiégni, hanem megemészt minden önző indulatokat és folytonos világosságot, meleget és erőt ad. Az eként felgyújtott lélek nem rejtőzhetik sánczok mögé, sem árkokba nem guggolhat; előre megy bátran, szabadon, vidáman és úgy találja, hogy a ker. életben az igazi védekezés a támadás. Megjegyeztetett Krisztus életére vonatkozólag, hogy: „Ő sohasem védekezett, hanem mindig támadást folytatott mások életére, szentsége által. — Azon erő, melylyel jelleme és szeretete áradt a világra, erősebben visszatartotta a világot s inkább megszegyenyítette mint az eszes ovakodásnak bárminemű gránit fala. Az ő élete hasonlított a nyílt folyamhoz, mely visszatartja a tengert az ő belé ömléstől azon rohamos erő által, melylyel alá ömlik a tengerbe.“*)

Azonban a lelkész nem csak ember, hanem folyvást tanuló is, annak kell lennie, különben semmi. Az a lelkész, a ki fásult, a tanulást elhanyagolja és tudatlan, rossz nevet hoz a lelkészre és tönkre teszi magát. De mi célra és micsoda szellemben tanuljon a lelkész? A tudomány, melyre szükségünk van, nincs mind a könyvekben, emberekben vagy dolgokban, hanem első sorban a Krisztus Jézusban, a testté lett igazságban. — A nagy apostol Pálnak mögötte állottak a klasszikus irodalom minden kincsei; az akadémia és csarnok; Sokrates, Plátó és Aristoteles; míg maga gazdag volt a társusi kitünő iskolák ismereteiben, és mégis halld őt: „Mindeneket kárnak állítok lenni az én Uram Jézus Krisztus isméréteinek nagy voltaért.“ A lelkésznek igenis tanulónak kell lenni, nem tudomány szomjának kielégítése végett, nem azért tanuljon, hogy épen tudjon, vagy hogy tekintélyt vagy bámulatot keltsen, nem hogy az egyházat, az iskolát, vagy a rendszert szolgálja, hanem hogy azáltal tisztelje Istent, az emberiség üdvre vezetésének nagy munkájában. — A bibliának kell a lelkész tárgyai közt az elsőknek lenni. Azonban annak nem csak a felszínén kell kalászolni és böngészni, hanem mélységeit bányászni. Meg kell telnie szellemével, el kell láttatnia eszközeivel, felfegyvereztetnie fegyvereivel. Isten igéjében kell feltalálnia a nép számára való beszédet, hogy eléjük állhasson és közéjük mehessen az isteni kincsekben, oly gazdagon, hogy folyvást osztogathasson a körülötte levő éhezőknek, a kik t. i. szüntelen kiáltanak az életnek kenyeréért. A tanulószoba színvonalát határozza meg sok tekintetben a szószék színvonala. Mint a víz nem emelkedik magasabbra forrásánál, úgy van az a hitszónok szellemi erejével is; ennek forrása, Isten után, tanuló szobája, melynek nem csupán könyvtárnak kell lennie, hanem szentélynek is, szószékével, oltárával s mindig láthatatlan, de mindig valódi és uralkodó Shekinájával. A lelkészben, mind úgy mint emberben, mind úgy mint tanulóban világiasságtól és önzéstől ment átlátszó egyszerűségnek és tisztaságnak kell lennie, hogy a világosság, mely onnan felülről jő, behatolhasson lelke mélységeibe, hogy onnan visszaverődjék az emberek elméjére és szívére. Ruskin tudományos és meggyőző érveléssel kimutatja, hogy tiszta vizen, midőn nézzük a szemhez közel, nincsenek és nem is

lehetnek árnyak. Zavaros, iszapos vizeken ellenben, milyen a Rajnáé, mert sok földi anyag van bennök, vannak árnyak. Milyen igaz ez az emberekről! Nincsenek árnyak gyermekded, tiszta lelkeken, csak a menny dicsőségét sugározzák vissza; ellenben zavaros lelkek, melyek önzéssel és földi dolgokkal vannak telve, mint az iszapos vizek, mindig setét árnyakkal vannak fedve.

Kecskeméti Ferencz.

(Vége köv.)

Keresztyéni szeretet munkái Magyarországon.

Koenig Rudolf lelkész ur szivességéből kezemhez jutott három darab évi jelentés azon évi munkákról, melyeket keresztyéni felebaráti szeretettől indítatva, idegenek folytatnak közöttünk, elakarva hinteni a magot, vagy inkább megtanítani bennünket a magvetés nehéz, de gazdag gyümölcsöket termő munkájára. Ne tekintsünk teitékenységgel ez idegen férfiak munkájára, sőt becsüljük őket annál többre, hogy messze hazájukat, igazi otthonukat elhagyva, közöttünk kerestek otthont, nálunk találtak hazát. Ne féljünk tőlük, sőt becsüljük őket; az az elv uralkodik ő náluk, hogy ha egy népet megtanítottak arra, hogy a keresztyénség a szeretet vallása, átadják e népnek a szeretet vallásának munkáit s ők másfelé mennek el, új nyomokat törni.

A vasárnapi iskola nálunk még csaknem teljesen ismeretlen munkájáról, a traktátus terjesztéséről s a budapesti Bethesda nevű betegápoló intézet működéséről szól a három jelentés, mindhárom csak Magyarországra vonatkozva. A vasárnapi iskoláról szóló jelentést lefordítjuk legnagyobb részben; meglátjuk legalább ez ügy állását Magyarországon. Eléggé részletesen ismertetjük a traktátus terjesztéséről szóló jelentést, mely igen érdekes adatokat szolgáltat lelkészeinknek, tanítóinknak s népünknek az apró vallásos erkölcsi könyvekhez való magatartásához. Végre a Bethesda kórházról szóló évi jelentést tüntetjük elő.

1. Vasárnapi iskolai ügy Magyarországon. 1881. évi jelentés.

„Hatalmas dolgokat cselekedett az Ur mivelünk; azért vigadunk.“ A zsoltáriró ezen magasztaló szavaival kezdjük meg 1881. évi vasárnapi iskolai jelentésünket. Folytatta munkáját mindazon iskola, melyekről előbbi jelentésünkben szólottunk, sőt az Ur új ajtókat is nyitott föl előttünk, úgy hogy most már új iskolák megnyitására is beszélhetünk.

Az ország fővárosában, Budapesten levő vasárnapi iskoláról szölok először. — Ez év alatt rendszeren 200 gyermek látogatta ezt s hét férfi és hat nő foglalkozott azal, hogy Isten igéjére oktassa a gyermekeket. A mellett, hogy az újtestamentomból válogattunk ki különböző alkalmi szakaszokat, az ó-testamentomi pátriárkák történetére is figyelmet fordítottunk s a kiválasztott szakaszokat használat végett megküldtük a többi vasárnapi iskoláknak is.

Méltán magasztalhatjuk az Urat, hogy igéjét nem tanítottuk hiában, hogy helyet talált az nem csak a gyermekek emlékező tehetségében, de sok embernek szívében is. A budapesti vasárnapi iskola növendékei december 27-én tartották karácsoni örömnapijukat. Több keresztyén barátunk gazdag ajándéka folytán, képesek voltunk sok karácsoni

*) „Sermens“ Phillips Brooks, p. 182.

ajándékot osztani ki a gyermekek között. Sokan gyűltek össze a teremben fölállított karácsonfa körül s hallgatták azon édes himnuszokat, melyeket a gyermekek Isten fiának magasztalására zengettek, ki váltságunk végett jött e világra. Moody lelkész ur azon öröm természetére hívta föl a figyelmet, melynek e napon be kell tölteni mindenki szívét, melyet angyali ének hirdetett a világnak. A londoni traktátusterjesztő társulat ez évben is ellátván bennünket Koenig lelkész ur által gyermekeknek való könyvekkel és képekkel, bőven elláttuk őket ezekkel. — Minden gyermek, ki olvasni tudott, kapott egy példányt „Kristóf vén kintornájából,” ezen szép kis könyvből, mely mult évben lett magyarra lefordítva.

Isten kegyelméből ősszel a városon kívül, Bethesda kórházunk termében, egy második vasárnapi iskolát nyithattunk. Egy Skóceziából jött fiatal nő, keresztyén munkában óhajtván fáradozni, több gyermeket gyűjtött maga köré s csakhamar mások is mentek segítségére. A kórház környékén szegény emberek laknak családjaikkal s gyermekeik örömmel fogadják a vasárnapi iskolába hivatást. Csekély kezdettel indult meg a munka s ime rövid idő alatt a gyermekek száma hatvanra emelkedett s ma négy nő s egy férfi tanító vezeti a munkát. Itt is rendeztek karácsoni ünnepélyt december 25-én. Megelégedéssel említhetjük föl, hogy a gyermekek úgy ezen, mint a fentebb említett budapesti iskolában nem csak karácson táján jöttek nagy számmal iskolába, karácsoni ajándékokat várva, hanem dicséretre méltó buzgalommal látogatták aztán is a vallásórákat.

—y—s.

(Folyt. köv.)

T a n ü g y .

A „délmagyarországi tanító-egylet“ szives készséggel fogadva Páncsova város közgyűlésének vendégszerető meghívását, ez évi július hó 11. és 12. napjain e város közönségének élénk részvéte mellett tartá meg XVI. közgyűlését. A vendégek megérkezése és ünnepélyes fogadtatása, valamint az ismerkedési estély 10-én történt. A tárgyalásokat 11-én Páncsova város és a helyi bizottság részéről történt barátságos üdvözlések után, a Schaffer Károly egyleti elnök magyar és német nyelven tartott szakszerű megnyitó beszédével kezdték meg.

Örömmel tekint vissza — ugymond — a lefolyt egyleti évre, melyben minden egyes tag a neki adott tehetség mértéke szerint lelkiismerettel a kart tenni s tett is, a mit tehetett a népnevelés ügyének emelése, virágzásra jutása érdekében. De ez még nem elég; többről többre, fokról fokra kell hatnunk, ezért lelkesíté, buzditá az egylet tagjait, hivatkozva jelszavukra: „Bátran, gondosan és Istenben bízva előre!“ Ezután éltetve a királyt, a magyar kormányt, Páncsova várost s ennek a gyűlést — jelenlétével megtisztelő főispánját, — a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítá.

Az értekezések sorát Bezerédi Pál miniszteri selyemtenyésztési szakbiztos megbízásából Gunde selyemgyári vezető kezdte meg, értekezvén a selyemtenyésztésről külföldön és hazánkban. Előadta az idej kedvezőtlen eredményű tenyésztés indokait, minő az áprilisi fagy, változó időjárás stb. s melegen ajánlá a néptanítók figyelmébe az eper-

fák szaporítását, a selyemtenyésztés, mint fontos hazai iparág fölkarolását. Elemy Sándor temesvári tanító a „teljes VI. osztályu népiskola bevégzésének biztosításáról,“ Kádár Lajos egyleti titkár az „állatvédelemről,“ Szabó Sándor nagybecskereki tanító az „átalános és egyintetű irás az összes magyarhoni iskolákban“ című tételről értekeztek. Utóbbi azon indítványa, mely szerint a vallás és közoktatási miniszter az egylet által kéressék föl, hogy az ország összes vegyes ajku elemi osztályaiban használt német tankönyvek, a szemrontó szegletes német betűk helyett latin betűkkel nyomattassanak, mint forró óhaj lett elfogadva, a tényleges felirat mellőzésével. Az ez évi közgyűlés, több közhasznú intézkedései közt különösen általános figyelmet érdemlő intézménynek létesítését mondá ki, midőn elhatározta, miszerint Magyarország 1000 éves fenállásának közelgő ünnepét a „délmagyarországi tanítóegylet“ az által kívánja méltóképen megülni, miszerint lelkes pártfogók, tanügybarátok és saját hozzájárulásával egy szeretetházat alapít a balaton-füredi mintájára. Ez emberbaráti, hazai s általános humán intézet létrejövételének tárgyában az előleges módozatok kidolgozása s indítványtétel végett, egy külön bizottság választatott, mely Temesvárt fogja megkezdeni működését s a jövő évi közgyűlésnek előterjesztést tesz. A közgyűlésen folyvást számos idegen részvevő volt jelen, férfiak, nők egyaránt; s a tárgyalás nyelve mindig a magyar volt, csak az indítványok tolmácsolattak német nyelven is. S ha visszagondolunk ez egyletnek csak 10 évvel ezelőtt tartott közgyűlésére is, midőn ennek tanácskozásain a magyar szó ritka volt mint a fehér holló: valódi örömmel kell konstatálnunk ma, hogy az egylet nem csak a népnevelés és tanügy terén haladt évről évre előre, de hatott a magyarság terjesztésére is ugy annyira, hogy mai napság igen kevés tanító van Dél-Magyarországon, ki magyarul ne értsen. Ez vivmány. S örömmel üdvözljük ez egyletet a haladás nevében. A tanácskozások után nem hiányzott az üdülés sem. Disztribúció, hangverseny, táncmulatság, kirándulások a hajógyári szigetre és Belgrádba át, — ezek voltak a közgyűlési tárgysorozat vidámitó, frissítő részei.

Adja Isten, hogy a debreczeni, szatmári vagy más vidéki néptanítóság szintén így egyesüljön egy tekintélyes népnevelésügyi egylettel s évi közgyűléseket, ugynevezett vándorgyűléseket tartva, egyesült erővel, egymást megértve a népnevelés, tanügy és humanitás terén válllvetve hasson, alkosson, gyarapítson s mielőbb viszhangozza a délmagyarországi tanító-egylet jelszavát: „Bátran, gondosan s Istenben bízva előre!“

Erdős.

Felelet a „Sárréti“ ur válaszára.

E becses lap f. évi 15-dik számában „Sárréti“ tudósító ur ismét foglalkozik a m. telkii ügygyel s ezzel kapcsolatban csekély személyemmel is; indítatva érezvén magát az által, mivel ugymond e becses lapot nem csak a bihari traktus lelkészei olvassák, — kik a m. telkii ügyet ugy ismerik mint ő és én — de mások is, kik az ügyet csak a megjelent cikkekéből ismerik.

Ugyanazon okból vagyok kénytelen én is — bár nem minden kellemetlen érzés nélkül — a t. „Sárréti“ ur vála-

szára ujlag felelni, annyival is inkább, mivel mint látom a m. telkii ügyet nem csak hogy a bihari traktus igen tisztelt lelkészei, de maga „Sárréti“ nr sem ismeri úgy mint vém.

Tehát mindenekelőtt azt lesznek bátor egész őszinteséggel s a lehető röviden elmondani. Ugyanis az elmúlt évi október hóban, a m. telkii ref. egyház lelkésze elhalálozván, az egyház lelkész nélkül maradt, a fenálló törvények szerint az özvegy lelkész a papi jövedelmek élvezetében, a jelen 1882-dik évi április hó 24-ig meghagyatott s a szomszéd lelkészek, tekintve a hátramaradt özvegy szomorú sorsát, a lelkészi szolgálatok teljesítésére kegyeletből ajánlkoztak. Közbe jött azonban azon esemény, hogy az özvegy lelkész a nevezett községből a múlt évi december hó közepén véglegesen eltávozott s így a lelkészi lak egészen üresen maradt, az egyházi tanács tehát — tekintve ezen körülményt, tekintve továbbá, hogy e miatt a szomszéd lelkészek szolgálatának igénybe vétele, a téli zord idő miatt sok bajjal járt, tekintve végül azt, hogy az özvegy végkép kielégített — a nt. esperes urtól egy időközi lelkész kérélmzését indítványozta.

Ennek folytán én — ki a megelőző évben ugyanazon traktusban, nevezett község tőszomszédságában Örvénden segédlelkész s nevelő voltam — magán uton felszólítást vettem arra nézve, hogy meghívás esetében hajlandó lennék-e a m. telkii egyházban az időközi lelkészséget elfogadni? Én ki épen akkor végezve a főiskolai tanítóságomat még hely nélkül voltam, önmagam iránti köteletségemnek ösmertem arra beleegyező nyilatkozatot adni, a nélkül hogy a fizetési feltételekről csak egy szóval is tudakozódtam volna, számítván arra, hogy azt fenálló törvényeink szerint, majd az egyházmegyei tanács fogja meghatározni.

A m. telkiek e közben az én tudtom és beleegyezésem nélkül, a t. tudósító ur által idézett kérvénnyel mentek a nt. esperes urhoz, melyben kibocsátásomat azon indokból is kérélmzik, hogy tudomásom szerint én a 2-dik lelkészi vizsga lehetése végett kész lennék az id. lelkészi állomást fizetés nélkül is elvállalni.

Midőn ez nekem tudomásomra jutott, tiltakoztam elene, de tiltakozásomra szükség sem volt, mert nt. Gaál Imre esperes ur, igen helyesen meggyőzte a küldöttség tagjait arról, hogy ez a mellett hogy törvénytelen is lenne, a legjobb esetben is a korteskedés színét viselné magán, s e kérvényre ő semmi szín alatt nem bocsáthat ki id. lelkészt, de határozzon az egyház bármennyi fizetést s azt foglalja egy újabb kérvényben, akkor ő ezen előbbi kérvényt mint nem teljesíthetőt nem létezőnek tekinti s újabb kérélmöket teljesíteni fogja.

Az egyház így is tett, újabb gyűlést tartott, rendes fizetést tűzött ki s ujlag kérte egy időközi lelkész kirendelését, de már ekkor a nélkül, hogy kijelölte volna a kirendelendő id. lelkész személyét. E kérvényre a nt. esperes ur felhatalmazta a nevezett egyházat, hogy hívasson a kitűzött fizetés mellett egy id. lelkészt, csak azt kötvén ki, hogy a meghívott egyén okmányait nála bemutassa, — a m. telkii egyház természetesen a neki adományozott jognál fogva engem hívott meg s én a meghívó levél kíséretében okmányaimat a nt. esperes urhoz bemutatva, az így nyert felhatalmazás folytán foglaltam el hivatalomat.

Tehát a mélyen tisztelt nt. esperes urnak biztos tudomása volt arról — midőn fizetéslevelem megerősítette — hogy én fizetésért szolgállok!

De mi történik? a m. telkieknek a lelkészválasztásnál tanusított — ugynevezett makacskodása nagy port vevén fel, annak okát némelyek az én személyemben, mások pedig másban talán épen nt. esperes ur eljárásában keresték, s így a kedélyek a következő traktuális gyűlésen fel voltak tüzelve mind a m. telkiek, mind a nt. esperes ur, mind pedig én ellenem.

Ily előzmények után tárgyalatván a m. telkii lelkészválasztás, ezzel kapcsolatban felvetetett azon kérdés, hogy mikép jutottam én a nevezett egyházba? Erre feleletül nt. esperes ur felolvastatta a m. telkiek által első ízben benyújtott az általa ugynevezett „nem létező“ kérvényt s ez által csak olajat öntött a tüzre; míg a másik kérvényt, mely világot vetett volna az ügyre, nem tudni mi okból? tévedésből-é? vagy mert az ügyre nem tartozott (?) elhallgatta. Nem lévén én benn a nevezett gyűlésen, hogy magamat védelmezhettem volna, így valóban mint a t. tudósító ur írta, a komoly tiszteletes és nagytiszteletű férfiak, kivétel nélkül kemény ítéletet hangoztattak felettem (a min valóban magam sem csudálkozom) s egyszersmint vizsgálat lett elrendelve ez ügyben.

Midőn ez nekem tudomásomra jutott, örömmel vettem azt, hogy ellenem vizsgálat rendeltetett, mely uton reméltem és reméllem a traktus előtt porba tiport becsületesem helyre állítani. E végre az igen tisztelt vizsgáló bizottság előtt úgy szóval, mint írásba foglalva elmondtam a fentebbieket s a nevezett bizottság azt a már közlött okmányok hiteles másolatával együtt a betérjesztett vizsgálati jegyzőkönyvhöz csatolta. Ugy de az még — nem lévén traktuális gyűlés ez ideig — nem tárgyalatott.

E közben jelent meg e becses lap hasábjain a t. „Sárréti“ tudósító ur tollából, egy pár reám vonatkozó megjegyzés, mint természetes és szomorú következménye a traktuális gyűlésen róllam terjesztett véleménynek. Mely ellen, — bár meg voltam győződve, hogy az hü képe a traktuális gyűlésen róllam alkotott balvéleménynek, de mivel magán véleménynek is tekinthettem azt — kénytelen voltam felszólalni.

Még csak azt kell megjegyezmem, azon erős hangsúlyl említett vádra, miszerint „M. Telkibe a törvénykötelező ereje s az esperes két rendelete dacára sem történt lelkészválasztás,“ hogy ez sem valami égre kiáltó bűn; az első esetben későn érkezett az esperesi rendelkezés. — A 2-dik választásnál pedig a törvénybeni járatlanság miatt olyat választottak, ki még nem lett vólna választható.

Jelen stádiumában eddig a m. telkii ügy.

Ezek után csak azt vagyok bátor kérdeni t. Sárréti urtól, hogy így ismeri-é a m. telkii ügyet? S ha így (a mit nem vagyok hajlandó hinni), úgy jogosan és igazságosan vádolhat-é engem Simóniával vagy általában törvényteleniséggel? Valamint a bihari traktus igen tisztelt lelkészei vagy a nagy közönség is?

Én hiszem és reméllem, hogy ezek után át fogják látni igazságomat s az nekem — a nélkül, hogy akár a m. telkii

presbyteriumot, akár bárki mást becsületsértési perbe fog-
nék — teljes elégtétel leend.

A mit is — bármennyit és bármit beszéljenek is addig
ellenem — felelet nélkül türelemmel fogom bevárni, de eny-
nyit addig is kötelességemnek ismertem becsületem érdeké-
ben kinyilvánítani.

Végül nt. szerkesztő urtól kérek bocsánatot, hogy
becses lapjában e kellemetlen ügygyel annyi tért elfog-
laltam.

Debreczen, 1882. május 28.

Nánássy Imre,
reform. segéd lelkész.

Nekrológ.

Szomorú tisztelet teljesíték, midőn néhai Bartha
Mihálynak, a hadházi reform. egyházi 43 éven át hű
lelkipásztornak s az alsó-szabolcs hajdukerületi reform.
egyházmegye 21 évig közbecsülésben hivataloskodott tanács-
birájának sírjára, e sorokban egy szerény emlékoszort
helyezek.

Született ő az 1812-dik évben Biharmegye Péterszeg
községében, hol édes atyja mint tanító szolgált. — Az elemi
iskolákat ott helyben bevégezvén: a felsőbb tudományokat
a debreczeni főiskolában kitűnő előmenetellel tanulta s a
theologiai tanfolyam bevégezése után Hadháza ment iskola
rektornak, mely tiszteben szintugy előjáróinak, mint a szü-
léknek becsülésüket, szeretetüket annyira megnyerte: hogy
midőn magát a lelkipásztori pályára szentelve, előbb Had-
házon, később pedig Sámsonban mint segédlelkész műkö-
dött: a hadházi egyház híveinek közbizalma s ragaszkodása
által az 1839-dik évben, a rendes lelkipásztorságra megvá-
lasztatott.

Ettől fogva a benne helyezett bizalmat megérdemelni
s meghálálni volt legfőbb törekvése; s teljes odaadással
munkálta e népes egyháznak szintugy anyagi mint szellemi
tekintetben virágzásra juttatását. — A gyülekezet s az egy-
házi előjáróság buzgósa s áldozatkészsége mellett, az ő
lelkesítő s minden akadályt legyőző erélyes működését hir-
deti az a kettős tornyu diszes templom, mely, akár méltósá-
gos külalakját, akár jóizléssel berendezett belsejét, akár
nagy szerű orgonáját, akár kellemesen öszhangzó harang-
jait tekintsünk: hazai reform. templomaink közt bizonyára
ritkítja párját.

A boldogult, nemesen egyszerű és egyenes lelkületéért,
minden jóért és igazért lelkesülő tiszta jelleméért, az őt is-
merők körében általános becsülésben s tiszteletben állott. —
E köztisztelet s becsülés emelte őt az egyházmegyei tanács-
birói állásra, melyet az 1861-dik év óta a közbizalomnak
mindig híven megfelelően viselt. — Hivatala s hivatalársai
iránti igaz szeretetét tanúsítja, hogy régibb idő óta reá
súlyosodó betegsége daczára is a papi értekezleteken, ha
csak tehette, mindig jelen volt; valamint tisztársainak
iránta való viszonyszeretét mutatja, hogy midőn egy izben
súlyosabbá lett betegsége gátolá a megjelenésben: az érte-
kezet hozzá megküldött jegyzőkönyvi cikkben fejezte ki
szíves részvétét, a sajnálva nélkülözött szeretett tagtárs
iránt.

42 éven át hű hitvesétől Ember Zsuzsánna asszonytól
3 gyermeke maradt u. m. Johanna, Nagy Lajos kir. járásbíró
neje Nyiregyházán; László, Csillay Margit nejevel; és Mór
műépítész; kik benne az őket igaz hűséggel, fáradhatatlan
atyai gondnal s szeretettel fölnevelt jó édes atyát méltán
gyászolják.

Már több év óta nehezedett reá az a súlyos betegség,
a nehéz köhögéssel együtt járt fuladozás, mely őt időnkint
keservesen gyötörte s mely az utóbbi napokban annyira ki-
meríté, hogy július 7-dik napjának hajnalán történt elhu-
nyása, még legközelebbi környezetétől is észre nem vett
csöndességgel következett be.

Temetése július 9-én délután megérdemlett részvét
nyilvánulása mellett történt. A helybeli külső s belső elő-
járóságon s nagy számu gyülekezeti tagokon kívül jelen
voltak Debreczenből: ft. Révész Bálint püspök és ngs. Si-
monffy Imre polgármester urak, mint szintén a főiskola kép-
viselői s több résztvevő ismerősök; az egyházmegyebeli
papság — bár a temetésnek vasárnapon történte sokat
visszatartóztatott — szintén jó számmal volt képviselve. A
templomban egyházi beszédet mondott Soltész László h.
szoboszlói lelkész II. Tim. I. r. 12. v. alapján arról, hogy mi
az a kincs, mely a lelkipásztornak a halálban nyugodt bá-
torságot, halál után pedig örök üdvöt biztosít; a sírnál pedig
meghatottan és meghatóan mondott imát Pákozdy Lajos h.
nánási lelkész és egyházmegyei tanácsbíró; érzékeny vonat-
kozással az egyházmegyénket közelebb, feledhetlen espe-
restjének, — most közbecsülésben állt legidősb tanácsbirá-
jának halálában, oly hamar egymásután ért súlyos vesz-
teségre.

Legyen csöndes az Ur elaggott hű szolgájának síri
nyugalma! Várakozzék rá az öröklét honában az a romol-
hatlan kincs, melyet ő krisztusi hűségben s krisztusi szere-
tetben töltött élete által, az ő Uránál a Jézus Krisztusnál
letett; közöttünk pedig legyen mindenkor áldásban az ő
emlékezete.

S. L.

Ének évutóján. LXXVII. zsoltár.

Örök atyja az időnek
Eszteink tőled jönnek,
S létedben, mely végtelen
Nincs jövő, mult s nincs jelen.
A mi éltünk lenge pára,
Bölcső és sír a határa,
S a mulandó lételnek
Eszteink letelnek.

Im ma is letelt egy éve
Életünkben számot téve,
S te adtad ezt jó atyánk,
Hogy végére juthatánk.
Most, az évnek alkonyatján
Jóságodért hálát adván,
Mely feléd zeng, szent hazád'
Könyörgésünk hassa át.

A multban a mit vétettünk
S akaratod ellen tettünk,
Nem gondolván neveddel:
Óh jó atyánk engedd el!
Nem érdemlett áldásidért
Miket kezded nekünk kimért,
Ha hálások nem lettünk,
Ne tégy törvényt felettünk!

Kiknek szívét bánat árja
Könyhullatás között járja,
Kiket csapás látogat,
Enyhítsd fájó sorsukat.
Kik nevedben jót tehettek,
Oltalomként állj felettek;
Halld meg, ha kér a beteg
S ha a szegény kesereg.

Földi gyarló életünknek
Esztendei ha letűnnek:
A sir csendes mélyiben
Fáradt testünk megpihen.
Tedd boldoggá a végsóhajt, —
S lelkünket, mely hozzád sóhajt,
Gondjait itt letéve,
Vidd egeid egébe.

XXIII. zsoltár.

Isten az én gondviselő pásztorom,
Azért semmiben meg nem fogyatkozom,
Füves irányokon engem megnyugtat,
Üde vizekhez ad lelkemnek utat,
Szívemet ő élteti szent nevével
S erős hittel ösvényein vezérel.

Keserveket s nyomort ha kell viselnem,
Nem rettegek s vesszöd megnyugtat engem,
Mert velem vagy s hitem felmagasztalod,
Elömbe tárván felséges asztalod;
Jóvoltod kíséri minden léptemet,
Szent házamban hagyj elfolyini éltemet.

—y.

Különfélék.

A debreczeni ref. tanítóképezdében a beírás és felvétel az iskolai törvények értelmében szeptember hó 1—8. napjain eszközöltetik. — Csak oly ép testű növendék vétetik fel, ki 15-dik élet évét betöltötte s a gymnasium-, reál- vagy polgari iskola 4 alsó osztályának elvégzését hiteles iskolai bizonyítvánnyal igazolni tudja; a ki pedig ezen osztályokat nyilvánosan nem végezte, az felvételi vizsgát tartozik tenni az itt említett osztályok tantárgyaiból a latin és német nyelv kivételével Nem épen örvendetes tapasztalatok következtében azonban, a tanárkar azt határozta, hogy a jövő szeptember hó 1—4. napjain a beírás előtt mindazon növendékeket megvizsgálja, kik a tanítóképezde I. osztá-

lyába akarnak lépni. A vizsgálat tárgyai lesznek: szám- és mértan, magyar nyelv, fogalmazás, földrajz, — oly mérvben, a mint e tantárgyakat a fentirt iskolák négy alsó osztályaiban tanítják. — Jó és tanácsos lesz tehát az ide jönni akaróknak a szünidőben készülgetni.

A javító vizsgálatok pedig szeptember 6—7. napjain tartatnak.

A tanítóképezde bármely osztályába belépni akaró növendék tartozik az igazgatónál bemutatni keresztlevelét, orvosi és iskolai bizonyítványait; tartozik, ha benlakási jótéteményt elnyerni óhajt, két alsó, két felső lepedőt, egy párnát és ennek héján kívül két felső párnahéjat, egy ágyterítőt és paplant vagy pokróczot hozni. — Az igazgatóság.

Az unitáriusok fő- és középiskoláinak tanulóifjusága az illetékes tanári testületek pártfogásával és az egyházi Képv. tanács jóváhagyásával a néhai Kriza János feledhetetlen püspök, költő és író iránti kegyeletének lerovására a megboldogultnak születése házáat emléktáblával jelöli meg. Ez emléktábla leleplezési ünnepélye július hó 30-án vasárnap Nagyajtán (Háromszék megye) a délelőtti isteni tisztelet után tartatik meg.

Az ünnepély sorrendje:

1) A délelőtti isteni tisztelet után kivonulás az ünnepeltnek születése háza — a papi lakhoz.

2) Alkalmi ének. Előadja a kolozsvári főiskola ifjusági „Önkéntes Dalárdája“, Adorján Domokos papjelölt vezetése alatt.

3) Megnyitó beszéd, Kovács János kolozsvári főiskolai igazgató tanártól.

4) Emlék beszéd. Tartja Jakab Elek, a M. Tud. Akadémia I. tagja.

5) Műének. Előadja a „Dalárda.“

6) Alkalmi Óda. Irta: Györfly József VIII gymn. oszt. tanuló. Szavalja Mózes Mihály papjelölt.

7) Zárbeszéd. Székely József biz. elnöktől.

A debreczeni főiskola szellemi s anyagi ügyeinek megvizsgálására kinevezett egyházkerületi, küldöttség munkálátát e hó 24-én kezdette meg.

Ifj. Nagel Ottó budapesti könyvkereskedésében (a nemzeti színház bérházában) megjelent az „Önügyvéd“ III. kiadásának 6-dik füzeté, írta Knorr Alajos. E füzetben szerző a szolgálati viszonyokból származó szerződéseket ismerteti, nevezetesen a kereskedő és segédszemélyzete közti szolgálati viszonyt, a tanoncoknak főnökükhözti viszonyát, a cseléd, mezei munkások, napszámosok és gazda közti szerződéseket és ezzel áttér a társasági szerződésekre. A társasági szerződések általános ismertetése után közli az alkalmi egyesülések, a kereskedelmi társaságok, nevezetesen: a közkereseti, betéti és részvénytársaságok szabályait és megkezdi e szövetkezetek ismertetését. Ez érdekes tartalmu füzet ára 30 kr.

Tartalom: Mikép lehet arról, hogy Krisztus feltámadt, meggyőződnünk. — New-yorkban egy hittanár beiktatásának ünnepélye. Keckeméti Ferencz. — Keresztyén szeretet munkái Magyarországon. —y—s. — Tanügy. Erdős. — Felelet a „Sárréti“ ur válaszára. Nánássy Imre. — Nekrológ. — LXXVII. és XXIII. zsoltárok. —y. — Különfélék.

Felelős szerkesztő: Tóth Sámuel. Szerkesztő társak:

Békési Gyula, Géresi Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A h. hadházi ref. egyház által ujonnan felállított V. VI. polgári osztályu tanítószágra. Az állomáshoz kötött javadalmak következők: készpénz 200 frt, rozs 60 köböl; féltelek után járó föld három járásban, mely földeket a hivatalnok dolgoztatja, adóját az egyház fizeti; két öl kemény tűzi fa az udvarra szállítva; vendégek fogadására 50 font hus, 50 itcze bor vagy ennek folyó ára; fagygyu 17 font; predikációs halottól 20, énekszóstól 10 kr; lak ben az iskolai épületben fűtéssel.

A pályázni szándékozók tanítói oklevelüket, erkölcsi bizonyítványaikkal keresztlevelet s más eshetőleges bizonyítványaikat is mellékelve — legkésőbb augusztus 7-ig alólirt egyházi hivatalhoz benyújtani tartoznak.

Kelt H. Hadház 1882. július 17.

Rhénes István,
főgondnok.

Timár Imre,
h. hadházi ref. s. lelkész.

2-1

Pályázat.

A gyomai helv. hitv. egyházban az org. kántori állomásra pályázat nyitattik. Ez állomáshoz a következő évi fizetés van csatolva:

1. Az egyház pénztárából 42, azaz negyvenkét frt o. é.
2. $\frac{1}{4}$ telekföld haszonélvezete, melynek adóját az egyház fizeti.
3. 37 hektoliter, 46 liter buza) az egyház
4. 24 hektoliter, 97 liter árpa) magtárából.
5. 56 kilogramm hus.
6. 56 kilogramm só.
7. Két öl tűzi fa.
8. 16 kilogramm, 80 dekagramm fagygyu.
9. Temetési díjak: énekszós halottól 50 kr, predikációstól 1 frt akkor, ha a kántor akár orgonával, akár a nélkül a gyülekezettel énekel, ha azonban a szomorú felek magán éneket is óhajtanak a templomban, ezért külön egy forint fizetetik, ugyanennyi a háznál mondandó énekszóval való bucsuztatásért. Az egyház népessége 10,000-en felül van.
10. Tisztességes lakás.

Teendők: Az isteni tisztelet alkalmával és a temetéseknél az éneklés vezetése, az orgonára való felügyelet s végre az elemi III. IV. fosztályokban a zsoltárok és dicsérek hangjegy szerinti tanítása hetenkint 3 órán.

Pályázók felszerelt kérvényeiket folyó évi augusztus 15-ig bezárólag a ref. egyházi elnökséghez benyújtani s augusztus 20-án d. e. tartandó próbaéneklésre személyesen megjelenni kéretnek. A választás szeptember 3-ra van tervezve.

A pályázók semminemű uti költségre igényt nem tarthatnak. — Kelt Gyomán, 1882. július 7.

2-3

Az egyházi elnökség.

Pályázat tanári állomásokra.

A csurgói evang. ref. VI. osztályu gymnásiumnak VIII. osztályuvá kiegészítése elhatározatván, s a jövő 188 $\frac{2}{3}$. iskolai tanévben a 7-ik osztály megnyitandó lévén: egy rendes és egy segédtanári állásra pályázat hirdettetik:

1. A rendes tanár, a gymnásiumnak 188 $\frac{3}{4}$. iskolai évre nyolcz osztályuvá kiegészítése után, tanítani fogja mint főtantárgyat a természettant, továbbá tanítani fog még mennyiségtant, s egyik osztályban magyar nyelvet; azonban a jövő még átmeneti évben, a nevezett tantárgyakon kívül tanítja a IV. V. VI. VII. osztályban a történelmet. — A rendes tanár fizetése évi 600 frt, és 200 frt lakbér, vagy a helyett szabad lakás, mely fizetés 5—5 évenként 50 frttal 800 frtig emeltetik.

2. A segédtanár mint főtárgyat tanítani fogja a négy alsó osztályban a szabadkézi és mértani rajzot, ezenkívül tanítani fog az I. és II. s a III. és IV. osztályban szépirást, s a gymnásium mindegyik osztályában éneket és testgyakorlatot s kezeli a tápintézetet s felügyel a bentlakókra. — A segédtanár fizetése évi 400 frt. és az intézet épületében egy szobából álló lakás, fűtés, világítás tisztogatással együtt; a tápintézet vezetéséért pedig tápintézeti élelmezés. — Zenei ismeret, a zenei oktatást igénylők tanítása szempontjából előnynek vétetik.

A pályázók tartoznak előéletük ismertetését, keresztelési, iskolai s netáni szolgálati bizonyítványaikat közölni, s felszerelt pályázati folyamodványukat alólírotthoz aug. 15-ig be- küldeni.

A megválasztott tanár a tanári nyugdíj-intézetnek kötelezett tagja; — állomását sept. 1-én foglalja el, s a két első év próbaév, 3 év alatt pedig szaktárgyából tanári oklevelet tartozik szerezni.

Kelt Hedrahelyt 1882. július 4.

Körmeny Sándor
esperes.

3-2.